

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 17/2012-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. M. M., B., zastúpenej advokátkou JUDr. Z. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 61 Cbi 4/2009 z 10. novembra 2010 v znení opravného uznesenia z 3. decembra 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 CoKR 21/2011 z 10. augusta 2011 v znení opravného uznesenia z 21. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. M. M. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2011 doručená sťažnosť Mgr. M. M. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného

v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 61 Cbi 4/2009 z 10. novembra 2010 v znení opravného uznesenia z 3. decembra 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 43 CoKR 21/2011 z 10. augusta 2011 v znení opravného uznesenia z 21. septembra 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že «... Sťažovateľka je v zmysle výpisu z listu vlastníctva číslo 8160, k.ú. S., vlastníkom priestorov nachádzajúcich sa v bytovom dome na ... ulici číslo..., súp. č..., vchod..., konkrétne bytu číslo..., nachádzajúceho sa na 5.p., garážového státia (garáži) číslo..., nachádzajúceho sa na 1.p. a skladových priestorov číslo..., nachádzajúcich sa na 1.p. bytového domu. ...

Odporca ako správca konkurznej podstaty úpadcu (spoločnosti Z., akciová spoločnosť „v konkurze“) zapísal uvedený majetok sťažovateľky do súpisu konkurznej (oddelenej) podstaty... a to s poznámkou v prospech sťažovateľky, zapísanou v zmysle § 78 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze“). ...

Sťažovateľka na základe uvedeného po doručení výzvy na podanie vylučovacej žaloby podala na Okresný súd v Banskej Bystrici podaním zo dňa 16.03.2009 ako navrhovateľka žalobný návrh voči odporcovi v zmysle § 78 zákona o konkurze, na základe ktorého žiadala, aby konkurzný súd vylúčil vyššie uvedený majetok... zo súpisu konkurznej (oddelenej) podstaty spoločnosti Z., akciová spoločnosť „v konkurze“. Uvedené konanie sa viedlo na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 61Cbi/4/2009.

V rámci uvedeného žalobného návrhu sťažovateľka takisto žiadala, aby jej konajúci súd priznal trovy konania, a to ako pohľadávku proti dotknutej podstate (v zmysle § 78 ods. 4 druhá veta zákona o konkurze). ...

Na pojednávaní dňa 10.11.2010 vyhlásil Okresný súd v Banskej Bystrici rozsudok vo veci samej a zároveň zaviazal odporcu nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške určenej v písomnom vyhotovení rozsudku do 3 dní od jeho právoplatnosti. ...

Na základe uvedeného si sťažovateľka podaním zo dňa 15.11.2010... vyčíslila trovy konania na sumu 17.406,83 € a opätovne požiadala o ich priznanie ako pohľadávky proti dotknutej podstate v zmysle § 78 ods. 4 zákona o konkurze. ...

Dňa 13.12.2010 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľky doručené písomné vyhotovenie rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici, zo dňa 10.11.2010, číslo konania: 61 Cbi 4/2009-831... v spojitosti s opravným uznesením zo dňa 03.12.2010... na základe ktorého rozhodol uvedený súd o trovách konania tak, že odporca je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 17.406,83 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo výroku uvedeného rozsudku teda nebolo uvedené, že súd trovy konania priznáva sťažovateľke ako pohľadávku proti dotknutej podstate (v zmysle § 78 ods. 4 zákona o konkurze). ...

Voči uvedenému rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici, podala sťažovateľka odvolanie podaním zo dňa 28.12.2010, na základe ktorého žiadala zmeniť výrok o trovách konania tak, že súd jej trovy konania prizná ako pohľadávku proti dotknutej podstate zabezpečeného veriteľa Č., a.s., so sídlom B... pričom aj podrobne uviedla dôvody vyplývajúce priamo zo zákona pre takýto postup... ako aj osobitné dôvody pre „zásah“ do oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa vyplývajúce z konkrétnych skutkových okolností...

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10.11.2010, č.k. 61Cbi 4/2009-831... v spojitosti s opravným uznesením zo dňa 03.12.2010... potvrdil, t.j. z pohľadu výrokovej časti bol názoru, že uvedené odvolanie sťažovateľky bolo nedôvodné.».

Podľa názoru sťažovateľky namietaným rozsudkom okresného súdu v časti výroku o trovách konania, ako aj namietaným rozsudkom krajského súdu v časti potvrdzujúcej výrok súdu prvého stupňa o trovách konania bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý súdny proces. Namietaným rozhodnutiam sťažovateľka vytyka „nedostatočné odôvodnenie súdnych rozhodnutí, pričom najmä z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici vôbec nevyplýva, že by sa tento súd akokoľvek zaoberal dôvodmi sťažovateľky namietajúci výrok súdu prvého stupňa o trovách konania, ktoré uviedla vo svojom odvolaní zo dňa 28.12.2010 ako aj v doplňujúcom vyjadrení zo dňa 06.06.2011“, ako aj „priamy rozpor napadnutého výroku tak súdu prvého stupňa ako aj súdu druhého stupňa s ustanovením § 78 ods. 4 zákona o konkurze v nadväznosti na ostatné ustanovenia toho istého zákona a na požiadavku ústavne konformného výkladu“.

V rámci dôvodov sťažnosti sťažovateľka bližšie uviedla:

«... Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací nedal prakticky žiadnu odpoveď na právne a skutkové otázky nastolené sťažovateľkou v jej... podaniach.

... Kým sťažovateľka reálne a skutočne poukazovala vo svojom odvolaní na konkrétne ustanovenia zákona o konkurze, ktorými odôvodňovala, z akého dôvodu je nevyhnutné priznať trovy konania o vylúčenie majetku zo súpisu ako pohľadávku proti podstate, z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejмый len odkaz na § 78 ods. 4 zákona o konkurze bez toho, aby odvolací súd akokoľvek odôvodnil, z akého dôvodu sa s opačným výkladom sťažovateľky nestotožnil. Argumentácia konajúceho súdu... len konštatuje právny záver ku ktorému odvolací súd došiel, vôbec však nie je zrejмый, akými úvahami sa pri svojom posúdení riadil a na základe akých dôvodov považoval argumenty sťažovateľky poukazujúce na konkrétne ustanovenia zákona o konkurze za nedôvodné.

Krajský súd v Banskej Bystrici ani v najmenšom vo svojom odôvodnení neuviedol, v čom konkrétne je argumentácia sťažovateľky nedôvodná. Táto pritom poukázala aj na celú systematickú úpravu zákona o konkurze, ako aj na súvisiace normy v zákone, ktoré... bol povinný konajúci súd zohľadniť...

Z citovaného ustanovenia § 78 ods. 4 zákona o konkurze jednoznačne vyplýva, že trovy konania o vylúčenie majetku zo súpisu je povinný konajúci súd vždy priznať ako pohľadávku proti podstate...

Práve s ohľadom na použitie výrazu „sú“ v citovanom ustanovení totiž považuje sťažovateľka za jednoznačne zrejмый, že trovy konania o vylúčenie majetku zo súpisu je súd povinný v prípade úspechu žalobcu v konaní priznať ako pohľadávku proti podstate. ...

Akýkoľvek iný výklad by zasahoval jednoznačne do zásady rovnosti strán v súdnom konaní o vylúčenie majetku zo súpisu. Pokiaľ totiž súd neprizná sťažovateľke, domáhajúcej sa vylúčenia majetku zo súpisu, ako úspešnej účastníčke, náhradu trov konania ako pohľadávku proti podstate, s poukazom na ustanovenie § 100 ods. 2 písm. a) zákona o konkurze by jej nárok na náhradu trov konania voči odporcovi bol z uspokojenia v konkurznom konaní vylúčený.

... v prípade, pokiaľ by v tom istom vylučovacom konaní bol úspešný správca konkurznej podstaty ako odporca... nič nebráni správcovi konkurznej podstaty uplatňovať si

náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia voči žalobcovi (napr. sťažovateľke) ako neúspešnému účastníkovi...»

V nadväznosti na uvedené podľa slov sťažovateľky „... v prípade, keď je možné právnou normu vykladať dvojakým spôsobom, je povinnosťou súdu vykonať ústavne konformný výklad, t.j. taký, ktorý zabezpečí plnohodnotnejšiu realizáciu a ochranu ústavných práv účastníka konania. Pokiaľ je teda súčasťou Ústavy aj ochrana rovnosti účastníkov konania... a z vyššie uvedeného vyplýva, že výkladom § 78 ods. 4 zákona o konkurze v neprospech sťažovateľky by bola táto rovnosť účastníkov konania porušená..., je povinnosťou súdu aplikovať § 78 ods. 4 zákona o konkurze tak, ako je uvedené v tejto sťažnosti... t.j. priznať sťažovateľke trovy konania o vylúčenie majetku zo súpisu ako pohľadávku proti podstate.“

Na základe uvádzaných skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo Mgr. M. M... podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 43 CoKR/21/2011, IČS: 6109205459, zo dňa 10.08.2011, v znení opravného uznesenia zo dňa 21.09.2011, v časti potvrdzujúcej výrok súdu prvého stupňa o trovách konania, ako aj rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, číslo konania 61Cbi 4/2009-831, IČS: 6109205459, zo dňa 10.11.2010, v znení opravného uznesenia č.k. 61Cbi 4/09-854, zo dňa 03.12.2010, v časti výroku o trovách konania, porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 43 CoKR/21/2011, IČS: 6109205459, zo dňa 10.08.2011, v znení opravného uznesenia zo dňa 21.09.2011, v časti potvrdzujúcej výrok súdu prvého stupňa o trovách konania, ako aj rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica, číslo konania 61Cbi 4/2009-831, IČS: 6109205459, zo dňa 10.11.2010, v znení opravného uznesenia č.k. 61Cbi 4/09-854, zo dňa 03.12.2010, v časti výroku o trovách konania, sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu v Banskej Bystrici, aby o nej znovu konal a rozhodol.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť Mgr. M. M... trovy právneho zastúpenia v sume 826,44 €... na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Z. B... za dva úkony právnej služby... do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 21/2011 z 10. augusta 2011 v znení opravného uznesenia z 21. septembra

2011 podala sťažovateľka 14. novembra 2011 na okresnom súde dovolanie. *Z obsahu dovolania sťažovateľky pripojeného k sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v ňom namieta dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku a tvrdí, že v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.*

Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (Občiansky súdny poriadok). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, II. ÚS 196/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je táto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie ústavnej sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2012